

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/195054,Zapraszamy-do-posluchania-dwunastego-odcinka-podcastu-z-serii-Ekspres-czytelnicz.html>
14.03.2026, 04:00

Zapraszamy do posłuchania dwunastego odcinka podcastu z serii „Ekspres czytelniczy IPN” - 18 grudnia 2023

Nawróceni grzesznicy, dezterterzy, patrioci? Dlaczego zbiegli Rurarz i Spasowski?

Czy historia ucieczki Rurarza i Spasowskiego z ambasad PRL w czasie stanu wojennego to gotowy scenariusz filmu sensacyjnego? Jakie były losy Spasowskich w czasie okupacji? Co w Ambasadzie PRL w Tokio robił w grudniu 1981 r. Józef Cyrankiewicz? Jakie skutki miały ucieczki ambasadorów dla Departamentu I i Zarządu II SG WP? Jakim językiem w propagandzie peerelowskiej opisywano zbiegłych ambasadorów? Co o Rurarzu i Spasowskim pisali dygnitarze PRL - Urban, Jaruzelski, Rakowski? Jak prezentowano uciekinierów na falach Wolnej Europy i Głosu Ameryki? Czy ich ucieczka sprawiła, że dla środowisk emigracyjnych stali się wiarygodni?

To między innymi kwestie, które poruszamy w programie. Gościem odcinka jest ponownie dr hab. Patryk Pleskot, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego, naczelnik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Warszawie, autor dwutomowej książki [„Rurarz, Spasowski – żywoty równoległe. Wokół ucieczek ambasadorów PRL w grudniu 1981 r.”](#).

Zapraszamy do zakładki e-booki na stronie głównej IPN, do lektury książki prof. Patryka Pleskota [„Kłopotliwa panna »S«. Postawy polityczne Zachodu wobec »Solidarności« na tle stosunków z PRL \(1980–1989\)”](#), w której zamieszczono również informacje o ucieczce dyplomatów.

Przykłady tego, jak w prasie PRL informowano o ucieczce Rurarza i Spasowskiego, można znaleźć w publikacji [„Środki masowego zakłamania. Gdzinówki w czasie stanu wojennego”](#) pod redakcją Sebastiana Ligarskiego, również dostępnej do pobrania z zakładki e-booki.

[Zapraszamy do wysłuchania poprzedniej rozmowy z prof. Pleskotem w cyklu „Ekspres czytelnicy IPN”](#)

Nowy odcinek podcastu do odsłuchania [w serwisie Spotify](#).